

málních náležitostí, stačilo by k platnosti posledního pořízení, pokud vyhovují předpisům místa zřízení, čímž snaží se docílití ulehčení vzájemných styků, neboť forma právního jednání řídí se zásadou »locus regit actum« a proto dostačí, dbá-li se v tom ohledu práva platného v místě, kde se stalo právní jednání, o jehož formu běží. V občanském zákoně jest recipována teorie personálních, reálních a smíšených statutů. Pod smíšenými statuty, mezi něž patří otázky posuzování forem právního jednání, rozuměly se zákony místa právního jednání (Unger, System, I. sv., str. 153, Krainz, System, I. sv., str. 53, Stubenrauch, 8. vydání při výkladu §u 4 obč. zák., Mayr-Dominik, Soustava obč. zák., kniha I., str. 41, § 34—37 a 300 obč. zák.). Může-li však závěť zůstavitelova považována býti za platnou, pokud se formy týče, z toho důvodu, že snad vyhovuje plně předpisům platným v místě jeho zřízení, právem rekursní soud nařídil další, v tom ohledu ještě potřebné šetření a teprve potom bude možno rozhodnouti ve smyslu §u 126 nesp. říz. o tom, komu ze střetnuvších se dědiců jest přiznati úlohu žalobce pro spor o dědické právo. Není správně, že závěť může své právní účinky projevití jen ohledně jmění v tuzemsku se nacházejícího, neboť že jest jmění zde se nacházející jedině pozůstalostní jmění, není doposud ničím doloženo, a mimo to, což hlavní, pořizuje se závětí ohledně veškerého jmění bez omezení, kde se nachází.

Čís. 5435.

Není závady, by za vyrovnávacího řízení nebyla povolena exekuce, již se uplatňuje smluvní právo zástavní, nedotčené vyrovnacím řízením.

Žaloba ze zástavy předpokládá; že pohledávka jest již splatnou a že dlužník nevyhověl své povinnosti, kdežto žaloba dle §u 258 ex. ř. jest na místě jen, pokud nenastala ještě splatnost pohledávky zajištěné zástavou.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1925, R I 909/25.)

Soud první stolice zrušil z úřadu podle §u 39 čís. 2 ex. ř. a §u 10 vyr. ř. exekuci zabavením, uschováním a prodejem movitostí. Důvod y: Zjištěno jest, že exekuční žádost byla podána a exekuce povolena již za řízení vyrovnávacího, zahájeného o jmění dlužníkově usnesením ze dne 5. února 1925. Exekuce nebyla tudíž přípustna vzhledem k §u 10 vyr. ř., ježto nejde o pohledávky, požívající práva přednostního. Strana vymáhající namítá sice, že nabyta k zabaveným věcem movitým již dříve smluvního práva zástavního dle přiloženého prohlášení ze dne 13. dubna 1922, avšak v prohlášení onom jest pouze důvod práva zástavního, k jehož nabytí by třeba bylo dle §u 451 obč. zák., by věřitel vzal zastavené věci v uschování, což se však nestalo, jak vidno z prohlášení a ze spisů exekučních, takže smluvního práva zástavního zde není. Okolnost, že řízení vyrovnávací již bylo skončeno, jest nerozhodnou vzhledem k znění §u 10 (1) vyr. ř. Bylo proto exekuci z úřední moci zrušiti dle §u 39 čís. 2 ex. ř. a §u 10 vyr. ř. R e k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení. Důvod y: Dle §u 11 (1) vyr. ř. nejsou řízením

vyrovnávacím dotčena oddělovací práva. Vymáhající věřitel tvrdí, že exekucí uplatňuje smluvní právo zástavní, nabyté již v roce 1922, tedy dlouho před usnesením ze dne 5. února 1925. Ze spisů zdejšího soudu jde na jevo, že vymáhající věřitel ve sporu uplatňoval ono smluvní právo zástavní a že žalobě bylo vyhověno v plném rozsahu. Nejde tedy v exekuci o zřízení soudcovského práva zástavního, dosud neexistujícího, nýbrž jen o realizaci smluvního práva zástavního, jež nebylo dotčeno řízením vyrovnávacím.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel opakuje nesprávné tvrzení usnesení prvního soudu, že smluvního zástavního práva není tu vůbec, protože v prohlášení ze dne 13. dubna 1922 jest obsažen pouze důvod k zástavnímu právu. O žalobě vymáhající strany ze dne 23. května 1925 byl vynesena rozsudek pro zmeškání ze dne 10. června 1925, údaje žalobcovy o skutkových okolnostech bylo pokládati za pravdivé (§ 396 c. ř. s.). Dle toho pokládati jest za pravdivý také údaj žaloby, že žalovaná strana dala stroje zakoupené z poskytnuté zápůjčky, jež jsou v žalobě podrobně uvedeny, současně (13. dubna 1922) straně žalující do zástavy k zajištění její pohledávky, že však žalobkyně ponechala je žalované straně k užívání, zachovavši si své právo zástavní, což bylo osvědčeno tím způsobem, že byly na jednotlivých strojích upevněny štítky označující zástavní právo a na dveřích provozovny návěští, že stroje byly odevzdány žalobkyni do zástavy. Že nabytí zástavního práva k ruční zástavě může mimo způsob skutečného předání (§ 451 obč. zák.) se státi též symbolicky, vysvitá z ustanovení §u 452 obč. zák. Není též správné tvrzení stěžovatelovo, že vymáhající věřitel nikdy tohoto svého smluvního práva zástavního neuplatnil, že by napřed musil žalobou zakročiti o jeho realizaci a, protože tak posud neučinil, že jedná se v tomto případě o soudcovské právo zástavní ve smyslu §u 10 (1) vyr. ř. Žaloba, o níž byl vydán rozsudek pro zmeškání, sloužila však jen k uplatnění dříve již sjednaného práva zástavního ve smyslu §§ 461 a 466 obč. zák. a není, jak tvrdí stěžovatel, obyčejnou žalobou o placení. To plyne již z toho, co shora uvedeno o obsahu žaloby, pokud se týče smluvního práva zástavního, dále z toho, že konečný návrh žaloby zní na odsouzení pod uvarováním exekuce na tytéž stroje, jež smluvně byly dány do zástavy. Proto správným jest názor rekursního soudu, že v exekuci nejde o zřízení soudcovského práva zástavního, jež do té doby netrvalo, nýbrž jen o uplatnění zástavního práva smluvního, jež nebylo dotčeno řízením vyrovnávacím. Byl splněn hmotný předpoklad žaloby zástavní, že nastala již splatnost pohledávky a dlužník nevyhověl své povinnosti. Uplatnění zástavního práva (§ 461 obč. zák.) může se díti jen žalobou, načež možno na základě vykonatelného titulu domáhati se napřed exekučního zájmu (§ 253 a násl. ex. ř.) jako prvního stupně exekučního, než lze povolití prodej zástavy (§ 264 a násl. ex. ř.). Žaloba dle §u 258 ex. ř. na zjištění nároku na přední uspokojení z výtěžku zástavy jest jako žaloba určovací (§ 228 c. ř. s.) na místě jen, pokud nenastala ještě splatnost pohledávky zástav-

vou zajištěné a je-li zástava v držení povinné strany, nemůže se věřitel stavěti proti exekučnímu zabavení žalobou dle §u 37 ex. ř. Kdyby byl správným náhled, jež zastává stěžovatel, nemohl by věřitel vůbec po zahájení vyrovnacího řízení uplatnití své smluvní právo zástavní, poněvadž jeho uplatnění vždy musí vésti k žalobě a exekuci, což by se však právě přičilo ustanovení §u 11 (1) a §u 46 (1) vyr. ř.

Čís. 5436.

Kdo mimo případ §u 12 vyr. ř. nabyt na nemovitosti dlužníkově před vyrovnávacím řízením zástavního práva, třeba jen zřízením úvěrní hypoteky, může i za řízení vyrovnacího vésti na nemovitost exekuci dražbou.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1925, R I 919/25.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučenou dražbou, rekursní soud exekuční návrh zamítl, ježto usnesením ze dne 23. dubna 1925 bylo o jmění dlužníka zahájeno řízení vyrovnací, vzhledem k čemuž (§ 10 vyr. ř.) nebyla přípustnou exekuční žádost, podaná dne 17. června 1925.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud, změniv povolující usnesení prvního soudu a zamítнув pro ten čas návrh na povolení exekuce s poukazem na § 10 (1) vyr. ř. a zahájení vyrovnacího řízení o jmění dlužníkově dne 23. dubna 1925, nepovšiml si, že podle knihovního výtahu vloženo jest pro vymáhající věřitelku na nemovitostech, jichž dražba byla navržena, již od 19. března 1924 právo zástavní za úvěrní a záruční pohledávky téže věřitelky do výše 55.000 Kč, že vymáhající věřitelka na základě pravoplatných směnečných platebních příkazů žádá jednak za poznámku vykonatelnosti co do částky 28.000 Kč s přísl. v rámci oné vtělené úvěrní a záruční hypoteky, jednak za dražbu nemovitostí v zástavu daných a že první soud oba tyto druhy exekuce podle exekučních vzorců čís. 178 (poznámka vykonatelnosti) a č. 196 (vnučená dražba) povolil, třebaže do vyhotovení usnesení nedopatřením nebyl pojat obsah exekučního vzorce čís. 178 (který v knize vzorců v poznámce druhé právě o poznámce vykonatelnosti při úvěrních a záručních hypotekách se zmiňuje). Nejde tu tedy o nabytí soudcovského práva zástavního, nebo práva na uspokojení po rozumu §u 10 (1) vyr. ř. za vyrovnacího řízení, nýbrž o výkon smluvního zástavního práva, pozůstávajícího již déle roku před zahájením vyrovnacího řízení, tedy o výkon práva oddělování, které podle §u 11 (1) vyr. ř. nebylo zavedeným vyrovnávacím řízením dotčeno. Nevadí, že vymáhající věřitelka nabyt smluvního zástavního práva nikoli pro číselně určitou pohledávku (§ 14 první odstavec knih. zák.), nýbrž pro všechny pohledávky, které jí až do výše 55.000 Kč z důvodů v §u 14 druhý odstavec knih. zák. uvedených vzniknou, neboť i takováto úvěrní a záruční hypoteka poskytuje knihovním vkladem hned právo zástavní a nikoli jen knihovní pořadí, což nejlépe vidno z §u 224 ex. ř., podle kterého pohledávky v rámci takové hypoteky až do posledního rozvrho-